

مجمع تخصصی آموزش و پژوهش

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت آموزشی

عنوان:

اختلاط و تفکیک جنسیتی در مراکز آموزشی با رویکرد اسلامی

استاد راهنما:

حجت الاسلام والمسلمین مجید طرقتی (زید عزه)

دانش پژوه:

سید محمد موسوی نژاد

کد: ۱۱۵۵۵۱۹

پاییز ۱۴۰۰ ش

بسم الله الرحمن الرحيم

سرنام

تاریخ ۰۰/۹/۲۸

شماره ۱۱۵۵۵۱۹

معاون آموزش - اداره کل پشتیبانی آموزش

«گزارش جلسه رسیدگی به پایان نامه کارشناسی ارشد»

به حول و قوه الهی و به یاری حضرت بقیة الله الاعظم (عج)

جلسه دفاع از پایان نامه آقای سید محمد موسوی نژاد با کد تحصیلی: ۱۱۵۵۵۱۹ دانش پژوه رشته: مدیریت آموزشی

تحت عنوان: اختلاط و تفکیک جنستی در مراکز آموزشی با رویکرد اسلامی

در تاریخ ۰۰/۹/۲۸ برگزار گردید.

فیش محترم داوران بر اساس تحقیق ارائه شده و پس از استماع دفاعیات، نظر خود را بر اساس محورهای ارزشیابی ذیل، اعلام نمودند.

در نتیجه

پایان نامه پذیرفته پذیرفته مشروط مردود و با نمره: ۱۸۱۰۵ به عدد: ۱۸۱۰۵ و با درجه: کا..... به تصویب رسید.
به حروف: هجده و یک و پنجم

ردیف	مهموهای ارزشیابان	سقف نمره	نمره استاد راهنما	نمره استاد مشاور	نمره استاد داور
۱	استحکام چارچوب نظری تحقیق و ارتباط منطقی بین مباحث	۵	۴		۴
۲	کیفیت ارائه مطالب و توان پاسخگویی به سوالات تحقیق	۳	۳		۳
۳	نوآوری، خلاقیت و تازه بودن مطالب	۴	۲		۲
۴	رعایت موازین و معیارهای نگارش	۳	۳		۳
۵	کیفیت استناد و استفاده از منابع و مآخذ	۲	۲		۲
۶	کیفیت دفاع	۳	۲۱۸		۲۱۵
	جمع کل	۲۰	۱۸۱۰۵		۱۸۱۰۵

دارد

نیاز به اصلاحات و ویرایش

ندارد

قابل چاپ می باشد

مقاله

پایان نامه در حد

کتاب

نام و نام خانوادگی و امضاء استاد داور

دکتر جواد ابراهیمی

نام و نام خانوادگی و امضاء استاد مشاور

نام و نام خانوادگی و امضاء استاد راهنما

دکتر مجید طرفی

مسئولیت

- ✓ مسئولیت مطالب مندرج در این پایان نامه به عهده نویسنده است.
- ✓ هرگونه استفاده از این پایان نامه با ذکر منبع، اشکالی ندارد.
- ✓ انتشار آن در کشور، به رعایت آیین نامه مربوط به جامعه المصطفی (صلی الله علیه وآله) بستگی دارد.

تقدیم

این اثر را تقدیم می‌کنم به روح پدر گرامی‌ام مرحوم سید عبدالعزیز موسوی نژاد که در نخستین سال این دوره تحصیلی داعی حق را لیبک گفت و ما را در سوگ خودش نشانده، پدر مهربانی که به علم و عالم عشق می‌ورزید و بهترین آرزویش این بود که فرزندان خود را در کسوت روحانیت تربیت کند و همیشه با هر بهانه‌ای می‌پرسید که درس‌ها را به کجا رساندی و چه می‌خوانی حتی در همان روزی که در غروب آن روز وقتی وضو گرفت و در سر سجاده‌اش قرار گرفت تا خدایش را عبادت کند و جان را به جان‌آفرین تسلیم نمود این سؤال را از من پرسید که پسرم درس‌هایت را در چه مرحله‌ای رسانده‌ای؟

و نیز تقدیم می‌کنم به مادر مهربانم که با سخت‌کوشی‌اش ما را در مسیر اهل‌بیت (ع) تربیت کرد و برای کسب دانش تشویق مان نمود.

تقدیر و تشکر

خداوند بزرگ را سپاسگزارم که توفیق بندگی و حرکت در مسیر علم و دانش را به من عنایت نمود.

تقدیر و تشکر می‌کنم از استاد محترم راهنما حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر طرقي که بارانمایی‌های عالمانه خود بنده را در نوشتن این پایان‌نامه کمک کردند و در طول این مدت با یادآوری نکته‌ها و دقایق حقیر را راهنمایی نمودند.

قدردانی فراوان دارم از تمامی مجموعه مؤسسه علوم انسانی که در این دوره تحصیلی با رفتار انسانی خود هرگاه و بیگاه یار و یاور ما بودند و از کمک‌های خود دریغ نمی‌کردند. از جناب حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر برزو معاونت آموزش قبلی مؤسسه و جناب حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر فنایی معاونت محترم آموزش فعلی صمیمانه تشکر می‌کنم که با کمک‌ها و راهنمایی‌های خود کمک کردند.

و نیز از تمامی کسانی که به هر قسمی در این مدت تحصیلی - که برای من سراسر بحران و آشوب بود - با کمک‌ها و راهنمایی‌های خود به بنده لطف داشتند تشکر می‌کنم.

چکیده

تفکیک یا اختلاط جنسیت موضوعی است که مورد توجه اندیشمندان بخصوص در عصر حاضر قرار گرفته است و با توجه به اهمیت و مطلوبیت مراکز آموزشی برای تربیت صحیح دانشجویان دختر و پسر این موضوع در این تحقیق مورد کنکاش قرار گرفته است تفکیک جنسیت و یا اختلاط جنسیت در مراکز آموزشی با رویکرد اسلامی از موضوعاتی می باشد که از دیرباز مورد توجه مربیان حوزه آموزش و امور تربیتی قرار گرفته است بحث و بررسی پیرامون تفکیک یا اختلاط جنسیت در محیط های آموزشی بخصوص در عصر حاضر، از آن جهت از اهمیت برخوردار است که ارتباط تنگاتنگی با اخلاقیات و تربیت کسانی قرار دارد که به تحصیل در محیط های آموزشی مشغول هستند. هدف از موضوع نوشتار پیش رو تبیین دیدگاه اسلام درباره تفکیک یا اختلاط جنسیت در مراکز آموزشی است که با استناد به برخی از منابع که به موضوع تفکیک و یا اختلاط جنسیت در محیط های آموزشی پرداخته است و نیز با استناد به آیات و روایات، به این اشاره شده است که اختلاط جنسیت از نگاه اسلامی چگونه است و در ضمن طرح موضوع به این سؤال پاسخ داده شده است که اگر اختلاط جنسیت در مراکز آموزشی وجود داشته باشد، دارای چه آثار مثبت و یا آثار منفی بوده است و نیز تفکیک جنسیت با توجه به برخی از شرایط زمانی و مکانی چه پیامدهای مثبت و منفی دارد؟ مسئله اصلی در این تحقیق تفکیک و اختلاط جنسیت در مراکز آموزشی با نگاه رویکرد اسلامی است که این موضوع از نگاه برخی از اندیشمندان علوم تربیتی و نیز دیدگاه قرآن و روایات مورد بررسی قرار گرفته و به این سؤال پاسخ داده شده است که دیدگاه اسلام درباره اختلاط و تفکیک جنسیت در مراکز آموزشی چیست؟ یافته های نوشته پیش رو این است که از منظر اسلام، تفکیک جنسیت در مراکز آموزشی نسبت به اختلاط جنسیت در چنین مراکز، برای تربیت انسانی و رشد فکری دختران و پسران، و نیز برای جلوگیری از مفساد اخلاقی دو جنسیت، کار بایسته و مطلوب شناخته شده است.

واژگان کلیدی

اختلاط، تفکیک، جنسیتی، آموزش، فمینیسم، رویکرد اسلامی.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات و مفاهیم.....	۹
۱- کلیات.....	۱۰
۱-۱. مقدمه.....	۱۰
۲-۱. تعریف مسئله.....	۱۱
۳-۱. سؤال اصلی.....	۱۲
۴-۱. سؤال‌های فرعی.....	۱۲
۵-۱. ضرورت موضوع.....	۱۲
۶-۱. فرضیه‌های تحقیق.....	۱۳
۷-۱. اهداف تحقیق.....	۱۳
۸-۱. روش تحقیق.....	۱۴
۹-۱. پیشینه تحقیق.....	۱۴
۲- مفاهیم تحقیق.....	۱۸
۱-۲. جنسیت.....	۱۸
۲-۲. تفکیک.....	۲۰
۳-۲. تفکیک زن و شوهر.....	۲۰
۴-۲. آموزش.....	۲۱
۵-۲. رویکرد.....	۲۲
۶,۲ جمع‌بندی.....	۲۳
فصل دوم: بررسی اختلاط و تفکیک جنسیتی در مراکز آموزشی با رویکرد اسلامی.....	۲۴
۱. مقدمه.....	۲۵

۲۵	۲. پیشینه‌ی تاریخی اندیشه‌ی اختلاط آموشی دو جنس.....
۲۹	۳. تبیین نقش و جایگاه جنسیت.....
۳۰	۴. جایگاه جنسیت در جهان معاصر.....
۳۵	۵. ارتباطات مصنوعی و دانشگاه.....
۳۶	۶. روابط زن و مرد از منظر اسلام.....
۳۸	۷. چرایی افزایش ورودی دختران به دانشگاه.....
۳۹	۸. اختلاط در محیط دانشگاه.....
۴۰	۹. تبیین تفکیک جنسیتی در دانشگاه.....
۴۱	۱۰. اختلاط جنسیتی در دانشگاه‌ها.....
۴۲	۱۱. عوامل به وجود آورنده‌ی برخوردهای نامطلوب میان دختران و پسران.....
۴۲	۱-۱۱. عوامل درونی و روانی.....
۴۳	۱-۱-۱۱. فقر و ثروت.....
۴۴	۲-۱-۱۱. عوامل اجتماعی و خانوادگی.....
۴۴	۳-۱-۱۱. خودنمایی برای جلب توجه دیگران.....
۴۶	۱۲. جایگاه مراکز آموزشی.....
۴۹	۱۳. بررسی جنسیت از منظر اسلام.....
۵۱	۱۴. موافقان و مخالفان آموزش مختلط.....
۵۲	۱۶. دیدگاه موافقان اختلاط.....
۵۲	۱،۱۶. جهت اقتصادی.....
۵۲	۲،۱۶. جهت اخلاقی.....
۵۲	۳،۱۶. مراعات عدالت.....

۵۳ ۴,۱۶. تجربه کار گروهی
۵۳ ۵,۱۶. زمینه‌ی حضور در کارهای مشترک
۵۴ ۱۷. دیدگاه مخالفان
۵۶ ۱,۱۷. نقد دیدگاه
۵۷ ۱۸. آثار انفکاک یا اختلاط
۵۹ ۱۹. ارزش‌ها و سیاست تفکیک جنسیتی دانشگاه‌ها
۵۹ ۲۰. رویکرد تربیت اسلامی به تفاوت‌های جنسیتی
۶۳ ۲۱. جمع‌بندی
فصل سوم: بررسی دیدگاه اسلام، پیرامون اختلاط و تفکیک جنسیتی در مراکز آموزشی و برخی از	
۶۴ پیامدهای مثبت و منفی آن
۶۵ ۱. مقدمه
۶۵ ۲. عدم تفاوت زن و مرد
۶۶ ۳. تفاوت دختر و پسر و نقش آن در آموزش
۶۸ ۴. نقش جنسیت در اشتغال
۶۹ ۵. جنسیت و آموزش
۷۱ ۶. روش‌های آموزشی در عصر حاضر
۷۲ ۷. رویکرد فمینیست‌ها و اسلام در آموزش جنسیت‌ها
۷۲ ۱,۷. فمینیسم
۷۲ ۲,۷. نقش جریان‌های طرفدار آزادی زنان در اختلاط جنسیت
۷۳ ۳,۷. دیدگاه فمینیست‌ها
۷۴ ۴,۷. دیدگاه اسلام

۷۵	۵,۷. اسلام و دیدگاه اعتدال.....
۷۶	۶,۷. نقد و نظر.....
۷۶	۷,۷. نظر اسلام درباره تفکیک فضای آموزشی و شغلی.....
۷۷	۸,۷. تنظیم شیوه روابط زن و مرد.....
۷۷	۹,۷. معرفی مشاغل جنسیتی در اسلام.....
۷۸	۱۰,۷. تعلیم و تربیت در محیط مختلط.....
۷۹	۱۱,۷. آسیب‌های ارتباط آزاد.....
۷۹	۱,۱۱,۷. بی‌قیدی زنان.....
۸۰	۲,۱۱,۷. عدم توجه به محرم و نامحرم.....
۸۱	۳,۱۱,۷. افول شأن انسانی در سایه اختلاط جنسیت.....
۸۳	۴,۱۱,۷. نقش مثبت مدارس غیر مختلط.....
۸۵	۵,۱۱,۷. تفکیک جنسیتی در حوزه تعلیم و تربیت.....
۸۸	۸. آثار مثبت تفکیک جنسیتی در دانشگاه‌ها.....
۸۸	۱,۸. مثبت.....
۹۰	۲,۸. لزوم مراکز تک جنسیتی.....
۹۱	۳,۸. توهین به دانشجویان با تفکیک جنسیتی.....
۹۱	۴,۸. با تفکیک جنسیتی کردن دانشگاه‌ها اسلامی نمی‌شود.....
۹۲	۵,۸. از بین رفتن فضای ازدواج با تفکیک جنسیتی.....
۹۳	۶,۸. موضع‌گیری رسانه‌های فارسی‌زبان خارجی در مورد تفکیک جنسیتی.....
۹۴	۷,۸. صرفه‌جویی در اقتصاد.....
۹۵	۸,۸. جو اخلاقی مراکز آموزشی مختلط.....

۹. آثار منفی تفکیک جنسیتی در دانشگاه‌ها..... ۹۶
- ۱,۹. رابطه دل‌بستگی‌های دوره جوانی و بی‌بندوباری..... ۹۶
- ۲,۹. رابطه اختلاط جنسیتی و ازدواج‌های زودرس..... ۹۷
- ۳,۹. عشق واقعی را می‌میراند..... ۹۷
- ۴,۹. آسیب‌های اختلاط فضای آموزشی..... ۹۸
- ۵,۹. دلیل حفظ مدارس مختلط..... ۹۹
۱۰. جمع‌بندی..... ۱۰۰
- فصل چهارم: بررسی موضوع اختلاط و تفکیک جنسیت از منظر آیات و روایات..... ۱۰۱
۱. اختلاط و تفکیک جنسیت از منظر آیات و فرهنگ اسلامی..... ۱۰۲
۲. زنان و طی مدارج بالای علمی..... ۱۰۳
۳. علم‌آموزی برای مردان و زنان..... ۱۰۴
۴. ضرورت تعلیم علم بر زن و مرد..... ۱۰۵
۵. آموزش مختلط از نگاه اسلام..... ۱۰۵
- ۱,۵. حضور اجتماعی زنان..... ۱۰۶
- ۲,۵. بیعت..... ۱۰۶
- ۳,۵. امر به معروف و نهی از منکر..... ۱۰۶
- ۴,۵. انجام کارهای ضروری..... ۱۰۷
- ۵,۵. در کنار جنگجویان..... ۱۰۷
- ۶,۵. برای رفع حاجت..... ۱۰۷
- ۷,۵. نظام آموزشی مختلط به‌عنوان اضطرار..... ۱۰۸
۶. مؤلفه‌های تأثیرگذار بر اختلاط..... ۱۱۰

- ۱,۶. نگاه کردن و آسیب‌های نگاه کردن به چهره زنان نامحرم..... ۱۱۰
- ۲,۶. سخنان هوس‌انگیز..... ۱۱۲
- ۳,۶. تبرج و تبدل..... ۱۱۴
- ۴,۶. اختلاط و انفکاک جنسیتی در روایات..... ۱۱۶
۷. مؤلفه‌های اختلاط جنسیت در روایات..... ۱۱۸
- ۱,۷. نگاه به نامحرم..... ۱۱۸
- ۲,۷. گناه با چشم..... ۱۱۸
- ۳,۷. بها ندادن به خواسته‌های چشم..... ۱۱۹
- ۴,۷. رابطه‌ی چشم با قلب..... ۱۱۹
- ۵,۷. رابطه نگاه و عبادت..... ۱۲۰
- ۶,۷. هم‌سخن شدن با زنان..... ۱۲۱
- ۷,۷. بدترین دام شیطان هم‌سخن شدن با زنان است..... ۱۲۱
- ۸,۷. عطر و بوی خوش..... ۱۲۲
- ۹,۷. معاشرت ناباب..... ۱۲۳
۸. مصادیق خودنمایی در روایات..... ۱۲۴
- ۱,۸. لباس و پوشش..... ۱۲۵
- ۲,۸. مدگرایی..... ۱۲۵
- ۳,۸. آرایش و زینت..... ۱۲۶
۹. نتیجه..... ۱۲۷
- فصل پنجم: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری..... ۱۲۹
۱. موافقان و مخالفان آموزش مختلط..... ۱۳۳

۱۳۳	۱,۱. موافقان.....
۱۳۳	۱,۱,۱. صرفه جویی در اقتصاد.....
۱۳۳	۲,۱,۱. جو اخلاقی در چنین مراکز بهتر است.....
۱۳۳	۳,۱,۱. نزدیک بودن به عدالت.....
۱۳۳	۴,۱,۱. برای فعالیت‌های گروهی ایشان مفید است.....
۱۳۴	۲,۱. نظر مخالفان.....
۱۳۴	۱,۲,۱. مخالف با خصوصیات و تمایلات ایشان است.....
۱۳۴	۲,۲,۱. وجود تفاوت‌های طبیعی.....
۱۳۵	۳,۲,۱. زمینه‌ی بی‌بندوباری‌های اخلاقی و اجتماعی.....
۱۳۵	۲. دیدگاه اسلام.....
۱۳۸	۱,۲. بیعت.....
۱۳۸	۲,۲. امر به معروف و نهی از منکر.....
۱۳۸	۳,۲. حضور زنان در کنار جنگجویان مرد.....
۱۳۸	۴,۲. به‌عنوان یک ضرورت اجتماعی.....
۱۳۹	۵,۲. نگاه به چهره زنان نامحرم.....
۱۳۹	۶,۲. سخنان هوس‌انگیز.....
۱۳۹	۷,۲. تبرج و خودنمایی.....
۱۴۰	۸,۲. نگاه کردن به نامحرم.....
۱۴۰	۸,۲. هم‌سخن شدن با زنان نامحرم.....
۱۴۱	۱۰,۲. لباس و پوشش.....

فصل اول: کلیات و مفاهیم

۱- کلیات

۱-۱. مقدمه

فرعی بودن جسم نسب به روح، سبب اعتباری بودن جسم می‌گردد و نیز از تفاوت‌های جنسیتی میان زنان و مردان، شمرده می‌شود؛ از این رو، آنچه به ساحت حقیقت و ذات انسانی مربوط است، نظیر کمالات نفسانی و علمی، اعمال و صفات اخلاقی، سعادت و هدایت، متعلق به جنسیت انسان نیست، زیرا که زنان و مردان هر دو از صفات یادشده برخوردارند. تفسیری از نگرش دینی درباره جنسیت که بر نگاه دوگانه‌ی دین نسبت به جسم و روح استوار است، هر چند با نسبت دادن تفاوت‌های جنسیتی به جسم انسان، اعتبار این نوع تفاوت‌ها را نقض می‌کند، ولی می‌تواند زمینه را برای تفکیک ساحت مربوط به جسم، از قلمرو مربوط به روح فراهم نماید و به نوعی که به بیگانگی و جدایی میان وظایف اجتماعی و تکالیف دینی، بینجامد. از این رو، برداشت به وجود می‌آید که دخالت عنصر جنسیت در تعلیم و تربیت، نیز به همین حیثه که زمینه‌ای فراهم ساختن مقدمات برای توفیق انسان در زندگی اجتماعی را به عهده دارد، مربوط می‌گردد؛ ولی وجهی از آموزش و پرورش که به طور آشکار یا نهان به نقش وجود شناختی شخص یادگیرندگان، ارتباط دارد، از این رو می‌تواند قلمرو برابری یا تعادل زنان و مردان را برای فرصت‌های آموزش باشد، زیرا اینکه شاگردان زن هستند و یا مرد، دخالت مستقیم در یادگیری آنان ندارد؛ ولی تفاوت‌های فردی مانند ویژگی‌های معرفت‌شناسی دانش آموزان، میزان هیجان‌پذیری و روابط عاطفی آنان، با سایر دانش آموزان، زمینه را برای تنظیم فرصت‌های یادگیری و فعالیت‌های آموزشی در برنامه درسی در محیط‌های آموزشی، به همراه می‌آورد. گفتنی است که برنامه‌های درسی برای تربیت رشته‌های علمی رایج امروزی، اگرچه به طور رسمی برای جهت‌دهی به نقش اجتماعی دانش آموزان تکوین یافته ولی این برنامه‌های درسی، نسبت به آموزه‌های که به هستی‌شناسی انسان مربوط باشد، چیزی را مطرح نمی‌سازد، اگرچه به طور ضمنی، درباره جهان هستی، مبدأ آفرینش این جهان و سرانجام آن، جایگاه انسان در جهان هستی و غیره است که ممکن است با آموزه‌های اسلامی در این خصوص در تعارض باشد، مطالبی وجود دارد.

۱-۲. تعریف مسئله

مقوله‌ی جنس و جنسیت، امری است که در عرصه اجتماعی و فرهنگی با نهادها و خرده نظام‌های اجتماعی و حتی فرهنگی، مختلف جامعه‌ی امروزی چون خانواده، بازار، محیط‌های آموزشی، بهداشتی، رسانه‌های صوتی و تصویری و سایر بخش‌های دولتی و غیردولتی در ارتباط و تعامل متقابل قرار دارد. به‌عنوان مثال بنیان شکل‌گیری نظام خانواده از ابتدای خلقت بشر تاکنون به‌ویژه در جوامعی مانند چون ایران که محتوا و شکل دینی و نیز نقش مذهبی خود را حفظ کرده‌اند، پیوند میان دو جنس مخالف در قالب ازدواج تحقق پیدا می‌کند که از نگاه شرعی این پیوند مشروعیت داشته است بنابراین همان‌گونه که جنسیت افراد بر شکل‌گیری و حفظ نهادهای دیگر تأثیرگذار است، عرصه‌های نهادی نیز بر به وجود آمدن اوضاع مساعد یا نامساعد جنسی در جوامع نقش دارند. به عبارتی، نظام اجتماعی تا حدود بسیاری به سیاست‌گذاری جنسی وابسته است. سیاست‌گذاری بر اساس فکر سکولار در این زمینه جامعه‌ای سکولار را به ارمغان خواهد آورد و در مقابل سیاست‌گذاری دینی و مذهبی اهداف مذهبی جامعه را تقویت و سبب می‌شود تا جامعه به سمت اسلامی شدن حرکت کند که در نتیجه جامعه‌ی به وجود می‌آید که مبتنی بر ارزش‌های دینی است.

یکی از مباحث که از دیرباز مورد توجه اندیشمندان علوم تربیتی بخصوص فقها، از نگاه شرعی بودن و غیرشرعی بودن آن، قرار داشته، موضوع اختلاط و تفکیک جنسیت در محیط‌های آموزشی و تربیتی می‌باشد که همه صاحب‌نظران حوزه تربیت به آن به چشم یک مقوله‌ی فرهنگی، تربیتی و اخلاقی نگاه می‌کردند و امروزه بیش از گذشته به این مهم بذل توجه نموده‌اند که ممکن است هم آثار مثبت و ثمربخش برای هدایت اخلاقی افراد جامعه و صیانت ایشان از ارزش‌های اخلاقی در محیط‌های تربیتی و آموزشی داشته باشد و هم ممکن است آسیب‌های منفی را از نگاه اخلاقی و رفتاری، متوجه جامعه بسازد و از این‌رو با استناد به آیات و روایات که رویکرد اسلامی دارد و نیز با استفاده از برخی از متون تربیتی، این موضوع را مورد توجه قرار داده و آن را برای حیات معنوی افراد جامعه لازم شمرده‌اند، از آنجاکه دین اسلام به تأثیر اختلاط زنان و مردان در محیط‌های آموزشی و تربیتی واقف است، حضور ایشان را در یک فضای آموزشی، مگر با توجه به ضرورت و اقتضای شرایط زمانی و مکانی، مناسب نمی‌داند و از این‌رو به تفکیک جنسیتی در مراکز آموزشی توصیه نموده که در این نوشتار این موضوع از منظر اسلام و با رویکرد اسلامی مورد کنکاش قرار گرفته به هر کدام

از اختلاط و تفکیک جنسیتی در مراکز آموزشی و آثار آنها بر افکار و اخلاقیات افراد جامعه پرداخته شده است.

۱-۳. سؤال اصلی

اختلاط و تفکیک جنسیتی در مراکز آموزشی با رویکرد اسلامی چگونه است؟

۱-۴. سؤال‌های فرعی

۱. اختلاط و تفکیک جنسیت در مراکز آموزشی با رویکرد اسلامی چیست؟
۲. ابعاد و جایگاه تفکیک جنسیت در مراکز آموزشی با رویکرد اسلامی چگونه است؟
۳. آثار اختلاط یا تفکیک جنسیت در مراکز آموزشی با رویکرد اسلامی چیست؟

۱-۵. ضرورت موضوع

از آنجاکه امروزه بیش از گذشته، مسئله تربیت درست دختران و پسران و تدوین برنامه‌های آموزشی برای ایشان، در جهان، بخصوص جهان اسلام، از اهمیت ویژه برخوردار گردیده است و از این رو اختلاط و تفکیک این دو جنسیت در مراکز آموزشی و آثار مثبت و منفی هر کدام از محیط‌های که به طور مختلط و یا جداگانه برای آموزش دختران و پسران دایر می‌گردد، به تبع آن اهمیت پیدا کرده است پس با توجه به این مهم، لازم است موضوع تفکیک و اختلاط جنسیت در مراکز آموزشی، از منظر اندیشمندان علوم تربیتی و با رویکرد اسلامی مورد تحقیق قرار بگیرد و با استناد به نظریات برخی از اندیشمندان علوم تربیتی و با تکیه بر دیدگاه اسلام این موضوع تبیین گردد که نظر اسلام در باب اختلاط و تفکیک جنسیتی چیست. آنچه ما را به انجام این تحقیق واداشته است، تازگی و نو بودن این موضوع است زیرا در این خصوص تاکنون تحقیق مستقلی انجام نگرفته است پس انتظار می‌رود با بررسی و تبیین موضوع تفکیک یا اختلاط جنسیت در مراکز آموزشی از نگاه برخی از صاحب‌نظران علوم تربیتی با رویکرد اسلامی که مبتنی بر آیات و روایات است، تحقیق درخور نیاز علاقه‌مندان این‌گونه مسائل انجام گرفته باشد.

در این تحقیق به این سؤال پاسخ داده شده است که اختلاط و تفکیک جنسیت در مراکز آموزشی با رویکرد اسلامی چگونه است؟

۱-۶. فرضیه‌های تحقیق

در فرهنگ آموزشی و تربیتی اسلام، بین اختلاط و تفکیک جنسیتی در مراکز آموزشی و صیانت از ارزش‌های اخلاقی و تربیتی و یا آسیب دیدن اخلاقیات دو جنسیت در چنین محیط‌های، رابطه تنگاتنگی وجود دارد، دختران و پسران که به دنبال تحصیل و آموزش هستند در صورتی قابلیت هدایت و در امان ماندن از انحراف اخلاقی را خواهند داشت که با توجه به آموزه‌های اسلامی در حوزه تعلیم و تربیت و رعایت اخلاقیات اسلامی مانند رعایت پوشش مناسب در مراکز آموزشی که اختلاط جنسیتی وجود دارد، حضور داشته باشند.

البته فرضیه‌های فرعی نیز می‌توان در این تحقیق در نظر گرفت:

در حوزه فرهنگ اسلام، اختلاط جنسیت در مراکز آموزشی با چه رویکرد و ضوابط مطرح گردیده است.

۲. تفکیک جنسیت در مراکز آموزشی با رویکرد اسلامی نقش مهمی در حفظ نظام اخلاقی دارد و از این رو اسلام در حوزه تعلیم و تربیت با رویکرد اسلامی و مبتنی بر آموزه‌های آموزشی و تربیتی خاص خود است.

اسلام در حوزه نظام آموزشی برای آنکه نظام آموزشی مطلوب و مبتنی بر ارزش‌های اخلاقی وجود داشته باشد مقررات ویژه‌ای دارد.

۱-۷. اهداف تحقیق

۱. بیان نقطه نظرات صاحب‌نظران علوم تربیتی درباره اختلاط و تفکیک جنسیت در مراکز تربیتی و آموزشی با رویکرد اسلامی و نیز تبیین برخی از شبهات در این زمینه.

۲. بیان مفاهیم مانند جنسیت، اخلاط، تفکیک، تربیت، آموزش و فمینیسم.

۳. بیان دیدگاه موافقان اختلاط جنسیت در مراکز آموزشی و دلیل ایشان در این مورد.

۴. بیان دیدگاه مخالفان اختلاط جنسیت در مراکز آموزشی و دلایل ایشان در این مورد.